

Ustawa o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami. Komentarz

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

**Ustawa z 9.3.2017 r. o wymianie informacji
podatkowych z innymi państwami
(t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 343 ze zm.)**

(zm.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2200; z 2020 r. poz. 1106)
(wyciąg)

Dział I. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

1. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb dokonywania wymiany informacji podatkowych z innymi państwami;
- 2) właściwość organów w zakresie wymiany informacji podatkowych z innymi państwami;
- 3) obowiązki instytucji finansowych w zakresie wymiany informacji podatkowych na wniosek właściwego organu;
- 4) obowiązki instytucji finansowych w zakresie automatycznej wymiany informacji podatkowych o rachunkach raportowanych, o których mowa w dziale III, oraz zasady kontroli ich wykonywania;
- 5) obowiązki jednostek wchodzących w skład grupy podmiotów, o której mowa w dziale V, w zakresie automatycznej wymiany informacji podatkowych o tych jednostkach.

2. Ustawy nie stosuje się do wymiany informacji dla celów podatkowych na podstawie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA, oraz towarzyszących Uzgodnień Końcowych, podpisanych w Warszawie dnia 7 października 2014 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1647 oraz z 2017 r. poz. 158).

1. Geneza uchwalenia ustawy z 9.3.2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami. Uchwalenie WymInfPodU było skutkiem zaangażowania Polski w szereg inicjatyw mających na celu zwalczanie przejawów unikania opodatkowania.

W dniu 29.10.2014 r. 51 państw (w tym Polska)¹ zdecydowało się na przystąpienie do Wielostronnego porozumienia właściwych władz w sprawie automatycznej

---

¹ Według stanu na dzień 10.12.2020 r. do MCCA przystąpiło łącznie 110 państw i terytoriów, tj.: Albania, Andora, Anguilla, Antigua i Barbuda, Arabia Saudyjska, Argentyna, Aruba, Australia, Austria, Azerbejdżan, Bahamy, Bahrajn, Barbados, Belgia, Belize, Bermuda, Brazylia, Brytyjskie Wyspy Dziewicze, Brunei, Bułgaria, Chile, Chiny, Chorwacja, Curaçao, Cypr, Czechy, Dania, Dominika, Ekwador, Es-

Dział I. Przepisy ogólne

wymiany informacji finansowych (ang. *Multilateral Competent Authority Agreement – MCAA*). MCCA stanowi umowę międzynarodową, która, bez konieczności negocjowania umów bilateralnych, umożliwia automatyczną wymianę informacji podatkowych pomiędzy sygnatariuszami w oparciu o standard automatycznej wymiany informacji podatkowych (ang. *Standard for Automatic Exchange of Financial Information in Tax Matters – Common Reporting Standard*), przygotowany przez państwa zrzeszone w OECD i G-20².

Treść *Common Reporting Standard (CRS)* została przeniesiona na grunt prawa Unii Europejskiej w drodze dyrektywy Rady 2014/107/UE z 9.12.2014 r. zmieniającej dyrektywę Rady 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania³.

Zarówno CRS, jak i dyrektywa 2014/107 zostały implementowane do krajowego porządku prawnego w drodze uchwalenia WymInfPodU. Ponadto WymInfPodU implementuje do krajowego porządku prawnego:

- 1) dyrektywę Rady (UE) 2015/2060 z 10.11.2015 r. uchylającą dyrektywę 2003/48/WE w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności w formie wypłacanych odsetek⁴;
- 2) dyrektywę Rady (UE) 2015/2376 z 8.12.2015 r. zmieniającą dyrektywę Rady 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania⁵;
- 3) dyrektywę Rady (UE) 2016/881 z 25.5.2016 r. zmieniającą dyrektywę Rady 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania⁶;

---

tonia, Federacja Rosyjska, Finlandia, Francja, Ghana, Gibraltar, Grecja, Grenada, Grenlandia, Guernsey, Hiszpania, Holandia, Hongkong, Indie, Indonezja, Irlandia, Islandia, Izrael, Japonia, Jersey, Kajmany, Kanada, Katar, Kazachstan, Kolumbia, Korea Południowa, Kostaryka, Kuwejt, Liban, Liberia, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Lotwa, Makao, Malezja, Malta, Mauritius, Maroko, Meksyk, Monako, Montserrat, Nauru, Niemcy, Nigeria, Niue, Norwegia, Nowa Kaledonia (francuskie terytorium zamorskie), Nowa Zelandia, Oman, Pakistan, Panama, Peru, Polska, Portugalia, Republika Południowej Afryki, Rumunia, Saint Kitts i Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, San Marino, Seszele, Singapur, Sint Maarten, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, Urugwaj, Vanuatu, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wyspa Man, Wyspy Cooka, Wyspy Marshalla, Wyspy Owcze, Wyspy Samoa, Wyspy Turks i Caicos, Zjednoczone Emiraty Arabskie.

² Członkami grupy G-20 są następujące państwa: Argentyna, Australia, Brazylia, Kanada, Chiny, Francja, Niemcy, Włochy, Indie, Indonezja Japonia, Meksyk, Republika Korei, Rosja Arabia Saudyjska, Republika Południowej Afryki, Turcja, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone oraz Unia Europejska (zob. https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/international-cooperation/international-organisations/g20_pl – dostęp: 27.11.2019 r.).

³ Dz.Urz. UE L Nr 359, s. 1.

⁴ Dz.Urz. UE L Nr 301, s. 1.

⁵ Dz.Urz. UE L Nr 332, s. 1.

⁶ Dz.Urz. UE L Nr 146, s. 8.

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

- 4) dyrektywę Rady (UE) 2016/2258 z 6.12.2016 r. zmieniającą dyrektywę Rady 2011/16/UE w odniesieniu do dostępu organów podatkowych do informacji dotyczących przeciwdziałaniu praniu pieniędzy⁷;
- 5) dyrektywę Rady (UE) 2018/822 z 25.5.2018 r. zmieniającą dyrektywę Rady 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu uzgodnień transgranicznych⁸.

Uchwalenie WymInfPodU pozwala na automatyczną wymianę informacji podatkowych nie tylko pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, lecz także z szeregiem państw-sygnatariuszy MCAA. Tym samym – w zdecydowanie większym stopniu niż miało to miejsce w przypadku wymiany informacji podatkowych ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w ramach FATCA⁹ – jest dzisiaj realizowana idea zawarta w art. 6 Konwencji z 25.1.1988 r. o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych¹⁰, zgodnie z którą: „W odniesieniu do określonych przypadków i zgodnie z procedurą uzgodnioną w drodze wzajemnego porozumienia dwie lub więcej Stron będą dokonywać automatycznej wymiany informacji (...)”.

2. Zakres przedmiotowy. W art. 1 ust. 1 WymInfPodU ustawodawca określił jej zakres przedmiotowy. Wskazał, że ustawa określa:

- 1) zasady i tryb dokonywania wymiany informacji podatkowych z innymi państwami;
- 2) właściwości organów w zakresie wymiany informacji podatkowych z innymi państwami;
- 3) obowiązki instytucji finansowych w zakresie wymiany informacji podatkowych na wniosek właściwego organu;
- 4) obowiązki instytucji finansowych w zakresie automatycznej wymiany informacji podatkowych o rachunkach raportowanych oraz zasady kontroli ich wykonywania;
- 5) obowiązki jednostek wchodzących w skład grupy podmiotów w zakresie automatycznej wymiany informacji podatkowych o tych jednostkach.

Cechą wspólną wszystkich wyżej wymienionych zadań, których realizacji służy WymInfPodU, jest użyte przez ustawodawcę pojęcie wymiany informacji podatkowych. Termin ten pojawia się po raz pierwszy w tytule ustawy, wskazując jednoznacznie, że ma ona na celu wskazanie materialnych i formalnych ram przekazywania przez określone podmioty (tj. instytucje finansowe oraz jednostki wchodzące w skład grupy podmiotów) określonych informacji natury podatkowej – zarówno na wniosek właściwych organów,

⁷ Dz.Urz. UE L Nr 342, s.1.

⁸ Dz.Urz. UE L Nr 139, s.1 ze zm.

⁹ *L. Kumkowski, M.M. Małek, D. Osada, FATCA. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 38: „FATCA (ang. *Foreign Account Tax Compliance Act*) jest stosowaną w praktyce nazwą ustawy amerykańskiej, uchwalonej przez Kongres USA w 2010 r., której przepisy ujęto w Rozdziale 4 Kodeksu Skarbowego USA (26 USC § 1471–1474). Kodeks Skarbowy USA stanowi Tytuł 26 Kodeksu Stanów Zjednoczonych (*U.S. Code*)”.

¹⁰ Dz.U. Nr 141, poz. 913 ze zm.

jak i w sposób automatyczny, czyli bez konieczności składania wniosku w przedmiocie przekazania określonych informacji podatkowych.

W WymInfPodU ustawodawca określa także zasady i tryb przekazywania zebranych informacji podatkowych przez właściwe, polskie organy podatkowe do odpowiednich organów państw członkowskich Unii Europejskiej, a także pozostałych państw/terytoriów, będących sygnatariuszami MCAA.

3. Wymiana informacji podatkowych ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki.

W art. 1 ust. 2 WymInfPodU znalazło się jednoznaczne wskazanie, że ustawa nie znajdzie zastosowania do wymiany informacji podatkowych ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki na podstawie umowy z 7.10.2014 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA, oraz towarzyszących Uzgodnień Końcowych, podpisanych w Warszawie (**Umowa FATCA**)¹¹.

Przepis art. 1 ust. 2 WymInfPodU nie pozostawia pola do jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych odnośnie do możliwości zastosowania tej ustawy do przekazywania informacji podatkowych w reżimie FATCA. Ustawodawca jednoznacznie przesądza, że wymiana informacji podatkowych z USA ma się odbywać na podstawie Umowy FATCA, a nie WymInfPodU. Jako powód zastosowania takiego rozwiązania legislacyjnego projektodawca wskazał, iż „(...) różnice na płaszczyźnie szczegółowych rozwiązań obu standardów wymiany informacji, a także obszerność regulacji w tym przedmiocie, uzasadnia pozostawienie wymiany informacji ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w odrębnych aktach prawnych”¹².

Za uregulowaniem zasad i trybu wymiany informacji podatkowych z USA w odrębnym akcie prawnym przemawia również fakt, że Stany Zjednoczone – mimo przynależności do OECD – nie zdecydowały się sygnować MCAA i dokonywać wymiany informacji podatkowych w zgodzie ze standardem CRS.

Zanim bowiem MCAA zostało podpisane, Stany Zjednoczone zawarły szereg umów międzyrządowych (ang. *Intergovernmental Agreements* – IGA) z poszczególnymi państwami i terytoriami, celem ustalenia zasad wymiany informacji podatkowych. Umowy te zawierane są w dwóch modelach.

W Modelu 1 instytucje finansowe z danego państwa przekazują określone informacje organom administracji podatkowej tego państwa a te, z kolei, wymieniają uzyskane informacje z organami skarbowymi USA (wymiana odbywa się na zasadzie wzajemności bądź nie ma wzajemnego charakteru). Model 2 charakteryzuje się tym, że obowiązane instytucje finansowe z danego państwa/terytorium raportują stosowne informacje

¹¹ Dz.U. z 2015 r. poz. 1647 ze zm.

¹² Zob. <http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/6F8AADC7DA7526B6C125807C00514C4F/%24File/1091-uzasadnienie.docx> – dostęp: 1.6.2019 r.

bezpośrednie do amerykańskich władz skarbowych (z pominięciem krajowych organów podatkowych)¹³.

Art. 2. [Definicje legalne]

Hełkoć w ustawie jest mowa o:

- 1) dyrektywie 2011/16/UE – rozumie się przez to dyrektywę Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylającą dyrektywę 77/799/EWG (Dz.Urz. UE L 64 z 11.03.2011, str. 1, z późn. zm.);
- 2) informacjach podatkowych – rozumie się przez to informacje wymieniane z innymi państwami na podstawie ustawy, które mogą być istotne dla celów stosowania i wykonywania przepisów prawa podatkowego państw dokonujących wymiany tych informacji;
- 3) państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej;
- 4) rozporządzeniu Komisji (UE) nr 2015/2378 – rozumie się przez to rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 2015/2378 z dnia 15 grudnia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania niektórych przepisów dyrektywy Rady 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 1156/2012 (Dz.Urz. UE L 332 z 18.12.2015, str. 19);
- 5) ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych – rozumie się przez to ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.);
- 6) ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych – rozumie się przez to ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 865, z późn. zm.);
- 7) ustawie – Ordynacja podatkowa – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.);
- 7a) ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu – rozumie się przez to ustawę z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2019 r. poz. 1115, 1520, 1655, 1798, 2088);
- 8) właściwym organie – rozumie się przez to właściwą w sprawach podatkowych władzę danego państwa;
- 9) zagranicznym zakładzie – rozumie się przez to zagraniczny zakład, o którym mowa w art. 4a pkt 11 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

---

¹³ Ł. Kumkowski, M.M. Malek, D. Osada, FATCA, s. 7.

1. Wprowadzenie. Przepisy art. 2 WymInfPodU zawierają definicje legalne pojęć użytych w całej WymInfPodU. W głównej mierze koncentrują się one na przywołaniu aktów prawnych, do których komentowana regulacja odwołuje się w swojej treści. W tym miejscu warto wskazać, że istnieje drugi, wewnętrzny słowniczek pojęć zamieszczony w art. 24 WymInfPodU, który dotyczy definicji używanych dla celów automatycznej wymiany informacji o rachunkach raportowanych (Dział III „Automatyczna wymiana informacji o rachunkach raportowanych”).

2. Dyrektywa Rady 2011/16/UE. Podstawą implementacyjną dla WymInfPodU jest dyrektywa Rady 2011/16/UE z 15.2.2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylającą dyrektywę 77/799/EWG (**dyrektywa Rady 2011/16/UE**)¹⁴, która nałożyła na Polskę obowiązek transpozycji do krajowego porządku prawnego postanowień niniejszej dyrektywy w celu osiągnięcia celów w niej wskazanych.

Celem dyrektywy Rady 2011/16/UE jest skuteczna współpraca administracyjna między państwami członkowskimi w dziedzinie opodatkowania, służąca przewyższeniu negatywnych skutków oszustw podatkowych oraz uchylania się od opodatkowania. Z uwagi bowiem na wzrost mobilności podatników oraz wolumenu transakcji transgranicznych, bez otrzymywania informacji z innych państw członkowskich, pojedyncze państwo członkowskie nie będzie w stanie nie tylko ustalić prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego, lecz także zarządzać swoim systemem podatkowym, zwłaszcza w odniesieniu do podatków bezpośrednich. Jak wskazano w preambule dyrektywy Rady 2011/16/UE, problem dotyczy przede wszystkim niepodlegających harmonizacji podatków bezpośrednich. W celu przewyższenia negatywnych zjawisk związanych z unikaniem opodatkowania podjęto decyzję o stworzeniu nowego systemu współpracy administracyjnej między administracjami podatkowymi państw członkowskich.

Dyrektywa Rady 2011/16/UE przewiduje wymianę informacji dotyczących poszczególnych spraw w przypadku, gdy inne państwo członkowskie zwróci się ze stosownym wnioskiem. Dyrektywa Rady 2011/16/UE wprowadza standard „przewidywalnego związku” (ang. *foreseeable relevance*), a więc dotyczy wymiany informacji podatkowych, które wydają się istotne dla celów stosowania i egzekwowania krajowych przepisów państw członkowskich w odniesieniu do podatków będących przedmiotem regulacji dyrektywy Rady 2011/16/UE. Dla zwiększenia skuteczności współpracy administracyjnej dyrektywa Rady 2011/16/UE przewiduje, aby informacje i dokumenty otrzymane na mocy tej dyrektywy mogły być również wykorzystane w państwie członkowskim, które je otrzymało, do innych celów. Takie nowe podejście ma zapewnić jak najszerszą wymianę informacji w sprawach podatkowych i zasadniczo państwo członkowskie nie powinno odmówić przekazania informacji dlatego, że nie ma w tym własnego interesu, lub dlatego, że informacje te znajdują się w posiadaniu banku lub innej instytucji

---

¹⁴ Dz.Urz. UE L Nr 64, s. 1 ze zm.

finansowej. Natomiast sytuacje, w których państwo członkowskie mogłoby odmówić udzielenia informacji, zostały istotnie ograniczone do przypadków interesów prywatnych wymagających ochrony, a także interesu publicznego.

Dyrektywa Rady 2011/16/UE wprowadza zasadę, że obowiązkowa automatyczna wymiana informacji – bez warunków wstępnych – jest najskuteczniejszym środkiem prowadzącym do prawidłowego ustalenia zobowiązań podatkowych w sytuacjach transgranicznych i jednocześnie najskuteczniejszym sposobem zwalczania oszustw podatkowych. Automatyczna wymiana informacji, zgodnie z dyrektywą Rady 2011/16/UE, ma się odbywać przy pomocy zestandaryzowanych formularzy i kanałów komunikacji.

Dyrektywą Rady 2011/16/UE wprowadzono możliwość przeprowadzania równoczesnych kontroli, przez dwa lub większą liczbę państw członkowskich, osób podlegających obowiązkowi podatkowemu, zamieszkałych lub mających siedzibę w różnych państwach członkowskich, z tym że kontrole te mają odbywać się za wzajemną zgodą i na zasadzie dobrowolności.

3. Informacje podatkowe. Przez informacje podatkowe rozumie się informacje podatkowe wymieniane z innymi państwami na podstawie WymInfPodU, które mogą być istotne dla celów stosowania i wykonywania przepisów prawa podatkowego państw dokonujących wymiany tych informacji.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na zakres przedmiotowy tej definicji. Obejmuje ona w istocie wszelkie informacje, które nie tylko są istotne, lecz także mogą okazać się ważne dla drugiego państwa członkowskiego w celu stosowania i wykonywania jego przepisów podatkowych. Ustawa o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami w ślad za dyrektywą Rady 2011/16/UE, która posługuje się pojęciem „które wydają się istotne” (ang. *foreseeable relevance*), zapewnia w ten sposób szeroką wymianę informacji podatkowych, bez dokonywania wstępnej analizy odnośnie do związku wymienianych informacji z podatkami drugiego państwa. Oznacza to, że organy podatkowe państwa członkowskiego, do których inne państwo członkowskie zwróci się o przekazanie informacji, będą co do zasady zwolnione z uprzedniej analizy związku przekazywanych informacji ze stosowaniem prawa podatkowego drugiego państwa. Do przekazania informacji wystarczające będzie przypuszczenie organów państwa przekazującego o tym, że informacje mogą być przydatne dla celów stosowania prawa podatkowego przez państwo wnioskujące.

4. Państwo członkowskie. W chwili obecnej, Unię Europejską tworzy 28 państw członkowskich: Republika Austrii, Królestwo Belgii, Republika Bułgarii, Republika Chorwacji, Republika Cypryjska, Republika Czeska, Królestwo Danii, Republika Estońska, Republika Francuska, Republika Finlandii, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Irlandia, Republika Litewska, Wielkie Księstwo Luksemburga, Republika Łotewska, Republika Malty, Królestwo Niderlandów, Republika Federalna Niemiec, Rzeczpospolita Polska, Republika Portugalska, Rumunia, Republika Słowacka, Republika Słowenii, Królestwo Szwecji, Republika Węgierska, Republika Włoska oraz Zjednoczone Króle-

stwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które zdecydowało się opuścić Unię Europejską począwszy od 1.1.2021 r¹⁵.

5. Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/2378. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) Nr 2015/2378 z 15.12.2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania niektórych przepisów dyrektywy Rady 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) Nr 1156/2012¹⁶ określa szczegółowe przepisy dotyczące standardowych formularzy i elektronicznych formatów stosowanych na potrzeby dyrektywy Rady 2011/16/UE. W celu umożliwienia państwom członkowskim stosowania standardowych formularzy rozporządzenie Komisji 2015/2378 w załącznikach I–XII określa poszczególne wzory formularzy, które zawierają szereg zróżnicowanych pól do łatwego stosowania we wszystkich pojawiających się sprawach. Rozporządzenie Komisji 2015/2378 określa również praktyczne aspekty w zakresie przekazywania informacji, w tym szczegółowe przepisy dotyczące przekazywania sprawozdań, oświadczeń i innych dokumentów, które nie stanowią wymienianych informacji, lecz je uzupełniają.

6. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. Ustawa z 26.7.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób fizycznych oraz daninę solidarnościową, jak również opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów przedsiębiorstwa w spadku.

7. Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych. Ustawa z 15.2.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób prawnych i spółek kapitałowych w organizacji. Przepisy PDOPrU mają również zastosowanie do jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem przedsiębiorstw w spadku i spółek niemających osobowości prawnej, z pewnymi jednak zastrzeżeniami. W przypadku bowiem spółek niemających osobowości prawnej PDOPrU stosuje się do spółek komandytowo-akcyjnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Polski. Z kolei do spółek niemających osobowości prawnej mających siedzibę lub zarząd w innym państwie przepisy PDOPrU stosuje się, jeżeli, zgodnie z przepisami prawa podatkowego tego innego państwa, są traktowane jak osoby prawne i podlegają w tym państwie opodatkowaniu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce ich osiągnięcia.

8. Ordynacja podatkowa. Ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa stanowi podstawowy akt prawny w zakresie podatków i prawa podatkowego, który można określić mianem ogólnego prawa podatkowego. Ma ona bowiem zastosowanie do przepisów prawa podatkowego, które stosuje się do wszystkich bądź do większości podatków¹⁷.

---

¹⁵ Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.Urz. UE C Nr 384, s. 1).

¹⁶ Dz.Urz. UE L Nr 332, s. 19 ze zm.

¹⁷ *H. Dzwonkowski* (red.), Ordynacja podatkowa, Warszawa 2006, s. 6.

Art. 2. [Definicje legalne]

Regulują one zasady dotyczące powstawania zobowiązań podatkowych, zakresu informacji podatkowych oraz ich przekazywania, jak również ustanawiają tajemnicę skarbową. Ordynacja podatkowa zawiera przepisy dotyczące kontroli wypełniania obowiązków podatkowych, w tym prowadzenie postępowania podatkowego oraz postępowania wyjaśniającego w postaci kontroli podatkowej oraz czynności sprawdzających.

9. Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Ustawa z 1.3.2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu określa zasady i tryb przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Wskazane w TerroryzmU instytucje obowiązane, które w przeważającej mierze stanowią instytucje finansowe, są zobowiązane identyfikować i oceniać ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu odnoszące się do swojej działalności, z uwzględnieniem czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw. Działania realizowane przez te instytucje mają być proporcjonalne do charakteru i ich wielkości. Do zadań instytucji obowiązanych należy m.in. rozpoznawanie ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną (nieprzeprowadzaną w ramach stosunków gospodarczych) oraz ocena poziomu rozpoznanego ryzyka.

10. Właściwy organ. Przez właściwy organ rozumie się właściwą w sprawach podatkowych władzę danego państwa, a więc organ wyznaczony jako taki przez państwo członkowskie.

Komisja Europejska, na podstawie art. 4 ust. 1 dyrektywy Rady 2011/16/UE, ogłosiła wykaz organów państw członkowskich właściwych w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania¹⁸.

Tabela Nr 1. Wykaz organów właściwych w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania

Państwo członkowskie	Organ właściwy (w języku narodowym)
Belgia	<i>Président du Comité de direction du SPF Finances/Voorzitter van het Directiecomité van de FOD Financiën/Präsident des Direktionsausschusses des FÖD Finanzen</i>
Bułgaria	Изпълнителния директор на Национална агенция за приходите или негов упълномощен представител
Republika Czeska	<i>Ministerstvo financí, Generální finanční ředitelství</i>
Dania	<i>Skatteministeriet</i>

¹⁸ Dz.Urz. UE C z 2013 r. Nr 382, s. 4-5.

Dział I. Przepisy ogólne

Państwo członkowskie	Organ właściwy (w języku narodowym)
Niemcy	<i>Bundesministerium der Finanzen</i>
Estonia	<i>Eesti Maksu- ja Tolliamet</i>
Irlandia	<i>The Revenue Commissioners or their authorised representative</i>
Grecja	<i>Υπουργείο Οικονομικών, Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων</i>
Hiszpania	<i>Agencia Estatal de Administración Tributaria</i>
Francja	<i>Direction générale des finances publiques</i>
Chorwacja	<i>Ministarstvo financija</i>
Włochy	<i>Il Direttore generale delle Finanze</i>
Cypr	<i>Υπουργείο Οικονομικών</i>
Łotwa	<i>Valsts iezēmumu dienests</i>
Litwa	<i>Lietuvos Respublikos finansų ministerija</i>
Luksemburg	<i>Ministère des finances</i>
Węgry	<i>Központi Kapcsolattartó Iroda</i>
Malta	<i>Direttur (Tassazzjoni Internazzjonali), Dipartiment tat-Taxxi Interni, Ministeru tal-Finanzi, l-Ekonomija u Investiment</i>
Niderlandy	<i>De minister van financiën of een door deze aangewezen vertegenwoordiger</i>
Austria	<i>Der Bundesminister für Finanzen oder dessen bevollmächtigter Vertreter</i>
Polska	Ministerstwo Finansów
Portugalia	<i>Ministro das Finanças</i>
Rumunia	<i>Serviciul Schimb Internațional de Informații</i>
Słowenia	<i>Ministrstvo za finance</i>
Słowacja	<i>Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky</i>
Finlandia	<i>Verohallinto/Skatteförvaltningen</i>

Art. 3. [Wzajemna relacja aktów prawnych stanowiąca podstawę do wymiany...]

Państwo członkowskie	Organ właściwy (w języku narodowym)
Szwecja	<i>Skatteverket</i>
Zjednoczone Królestwo	<i>The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs or their authorised representative</i>

Źródło: Dz.Urz. UE C z 2013 r. Nr 382, s. 4–5.

11. Zagraniczny zakład. Ustawa o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami odwołuje się do definicji zagranicznego zakładu zawartej w art. 4a pkt 11 PDOPrU, według której zagraniczny zakład oznacza następujące przedsięwzięcia, a nawet osoby:

- 1) stałą placówkę, przez którą podmiot mający siedzibę lub zarząd na terytorium jednego państwa wykonuje całkowicie lub częściowo działalność na terytorium innego państwa, a w szczególności oddział, przedstawicielstwo, biuro, fabrykę, warsztat albo miejsce wydobywania bogactw naturalnych,
- 2) plac budowy, budowę, montaż lub instalację, prowadzone na terytorium jednego państwa przez podmiot mający siedzibę lub zarząd na terytorium innego państwa,
- 3) osobę, która w imieniu i na rzecz podmiotu mającego siedzibę lub zarząd na terytorium jednego państwa działa na terytorium innego państwa, jeżeli osoba ta ma pełnomocnictwo do zawierania w jego imieniu umów i pełnomocnictwo to faktycznie wykonuje,

– chyba że umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania, której stroną jest Polska, stanowi inaczej.

Właściwa umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania może zatem modyfikować zakres pojęciowy zagranicznego zakładu, odpowiednio go zawężając bądź rozszerzając.

Art. 3. [Wzajemna relacja aktów prawnych stanowiąca podstawę do wymiany informacji podatkowych]

W zakresie i na zasadach wynikających z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, oraz innych umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska, informacje podatkowe mogą być udostępniane właściwemu organowi, pod warunkiem że wykorzystywanie udostępnionych informacji podatkowych nastąpi zgodnie z zasadami określonymi w tych umowach.

1. Relacja WymInfPodU do innych aktów prawnych. W związku z tym, że wymiana informacji podatkowych odbywa się na podstawie różnych aktów prawnych, niniejszy przepis reguluje stosunek WymInfPodU do tych innych aktów prawnych, na

podstawie których informacje podatkowe są przekazywane. Jest to o tyle istotne, że tymi innymi aktami prawnymi są ratyfikowane umowy międzynarodowe, których stroną jest Polska lub umowy międzynarodowe, których stroną jest Unia Europejska, a więc akty prawne, które zajmują wyższą hierarchię źródeł prawa niż zwykła ustawa, jaką jest WymInfPodU – w sytuacji ewentualnego konfliktu między tymi źródłami prawa stanowiącymi podstawę do wymiany informacji podatkowych (art. 91 ust. 2 oraz 3 Konstytucji RP).

2. Wymiana informacji w oparciu o umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. W tym miejscu warto wskazać na postanowienia Konwencji Modelowej OECD¹⁹ będącej wzorem (modelem) dla znacznej części umów o unikaniu podwójnego opodatkowania wynegocjowanych i zawartych przez Polskę, która istotnie wpływa na stosowanie i wykładnię przepisów tych umów. Zgodnie z art. 26 ust. 1 KM OECD właściwe organy umawiających się państw będą wymieniały takie informacje, które mogą mieć istotne znaczenie dla stosowania postanowień konwencji albo dla wymiaru lub wdrażania wewnętrznego ustawodawstwa dotyczącego podatków, bez względu na ich rodzaj i nazwę, nałożonych przez umawiające się państwa lub ich jednostki terytorialne albo organy lokalne w zakresie, w jakim opodatkowanie to nie jest sprzeczne z konwencją. Wymiana informacji nie jest ograniczona postanowieniami art. 1 (zakres podmiotowy danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania) i 2 (podatki, których dotyczy dana umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania).

Mając na względzie, że art. 3 WymInfPodU dopuszcza wymianę informacji podatkowych zgromadzonych na podstawie komentowanej ustawy na zasadach wskazanych w umowach międzynarodowych o unikaniu podwójnego opodatkowania, należy wskazać na zasady wynikające z tych umów. Zgodnie z przytoczonym art. 26 KM OECD właściwe organy podatkowe umawiających się państw będą wymieniały informacje podatkowe, które mogą mieć istotne znaczenie dla:

- 1) stosowania postanowień konwencji (a więc danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania);
- 2) wymiaru lub wdrażania wewnętrznego ustawodawstwa dotyczącego podatków.

Ustanowione zasady wymiany informacji podatkowych są bardzo szerokie, pozwalają one umawiającym się państwom wymieniać informacje w celu stosowania postanowień danej konwencji o unikaniu podwójnego opodatkowanego, w tym właściwego ustalenia zobowiązań i zwolnień podatkowych osób nią objętych, jak również wdrażania wewnętrznego ustawodawstwa podatkowego, bez względu na rodzaj i nazwę nałożonych podatków. Co więcej, na podstawie art. 26 KM OECD wymiana informacji podatkowych nie jest ograniczona do rezydentów podatkowych jednego z umawiających się państw (art. 1 KM OECD) oraz może dotyczyć wymiaru lub stosowania podatków nie-

---

¹⁹ *Model Tax Convention on Income and on Capital: Condensed Version 2017*; https://doi.org/10.1787/mtc_cond-2017-en; dalej: KM OECD – dostęp: 27.11.2019 r.

objętych zakresem przedmiotowym danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania (art. 2 KM OECD). W doktrynie powyższe ramy wymiany informacji są określane jako szeroka klauzula wymiany informacji²⁰. Mając na względzie tak szeroki zakres wymiany, trudno jest znaleźć płaszczyznę ewentualnego konfliktu w zakresie wymiany informacji podatkowych między WymInfPodU a ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi w postaci umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, a więc sytuacji, gdzie wymiana informacji podatkowych dokonana na podstawie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania naruszałaby postanowienia WymInfPodU i tym samym zastosowanie znalazłaby dyspozycja art. 91 ust. 2 Konstytucji RP dotycząca pierwszeństwa umów międzynarodowych.

Wydawać by się mogło, że z uwagi na szeroką klauzulę wymiany informacje podatkowe zgromadzone w oparciu o WymInfPodU mogą być wymieniane na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania w sposób nieograniczony. Każdy bowiem przypadek (powód wymiany informacji) będzie można uznać jako zgodny z zasadami określonymi w konwencjach o unikaniu podwójnego opodatkowania. Należy jednak pamiętać o konieczności, aby informacje miały istotne znaczenie, były „**prawdopodobnie ważne**” dla podmiotu wnioskującego, co ma zapobiegać urzędzaniu przez państwa wnioskujące polowania na informacje lub wnioskowania o informacje, co do których istnieje małe prawdopodobieństwo, że są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy podatkowej danej osoby²¹. Jako przykład swoistego polowania na informacje można wskazać sytuację, w której organy podatkowe wnioskującego państwa zwrócą się do drugiego państwa o informacje o grupie podatników nieustalonych indywidualnie. Wówczas wątpliwe jest, czy poszukiwane informacje będą spełniały warunek istotności (prawdopodobnej ważkości), czy też wniosek tych organów oparty jest jedynie na domysłach i przypuszczeniach co do aktywności danej grupy osób.

Podsumowując, zasady wymiany informacji na gruncie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania przewidują, że informacje podatkowe zgromadzone na podstawie WymInfPodU mogą być wymieniane w szerokim zakresie. Jedyńm ograniczeniem zakresu takiej wymiany będzie nieistotność poszukiwanych informacji, która jest utożsamiana z tzw. polowaniem przez organy podatkowe państwa wnioskującego na informacje podatkowe.

Należy pamiętać, że oprócz ogólnej zasady dotyczącej istotności poszukiwanych informacji, poszczególne umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania mogą wprowadzać odmienności, pewne wyjątki od powyższej zasady, dodatkowo warunkując wymianę informacji podatkowych. Jako przykład można wskazać umowę między Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania.

---

²⁰ J. Banach, Polskie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. Komentarz, Warszawa 2002, s. 480.

²¹ K. Bany, Modelowa konwencja w sprawie podatku od dochodu i majątku, wersja skrócona 15.7.2014 r., Warszawa 2016, s. 510.

3. Umowa Polska–RFN. Umowa z 14.5.2003 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, podpisana w Berlinie²² zawiera dodatkowo wymogi dotyczące wymiany informacji podatkowych, które zostały zawarte w protokole do tej umowy. Powyższe jest wynikiem zastrzeżeń zgłoszonych przez RFN do art. 26 KM OECD, w związku z którymi RFN zagwarantowała sobie prawo do proponowania w dwustronnych negocjacjach szczególnych przepisów w sprawie ochrony danych²³. Przepisy wskazane w protokole do umowy Polska–RFN w sprawie unikania podwójnego opodatkowania wskazują m.in. dodatkowe reguły ochrony wymienianych informacji, regulują sposób postępowania organów wykorzystujących informacje podatkowe, jak również określają konsekwencje przekazania informacji niezgodnie z prawem²⁴.

Podstawowym wymogiem wymiany informacji podatkowych pomiędzy Polską a RFN jest przestrzeganie zasady współmierności. Wprowadzone na podstawie protokołu do umowy Polska–RFN zastrzeżenia dotyczą wymiany danych osobowych, które należy stosować z uwzględnieniem przepisów prawa wewnętrznego każdego umawiającego państwa (Polski oraz RFN):

- 1) Właściwy organ otrzymujący informacje powiadamia na wniosek właściwego organu, który dostarczył informacji, jak informacja została wykorzystana i o osiągniętych wynikach.
- 2) Właściwy organ przekazujący informacje dba o ich rzetelność, a także o to, żeby były one niezbędne i współmierne do celów, dla jakich zostały dostarczone. Wszelkie zakazy dotyczące dostarczania informacji zawarte w prawie wewnętrznym – odpowiednio Polski oraz RFN – muszą być przestrzegane. Jeżeli właściwy organ stwierdzi, że dostarczył nieprawdziwe informacje lub informacje, których dostarczenie nie było dozwolone, bezzwłocznie powiadamia o tym właściwy organ drugiego państwa, który jest zobowiązany do wniesienia odpowiedniej poprawki lub do zniszczenia informacji.
- 3) Osobę zainteresowaną powiadamia się na jej wniosek o danych jej dotyczących, które mają być przekazane, oraz o sposobie wykorzystania tych danych. Nie ma obowiązku informowania tej osoby w powyższy sposób, jeżeli po rozważeniu sprawy stwierdzi się, że interes publiczny, wyrażający się w odstąpieniu od przekazania informacji, przeważa nad interesem osoby zainteresowanej. Prawo osoby zainteresowanej do uzyskania informacji o zgromadzonych danych jej dotyczących jest regulowane

---

²² Dz.U. z 2005 r. Nr 12, poz. 90.

²³ OECD (2015), *Model Tax Convention on Income and on Capital 2014* (pełna wersja), kom. do art. 26 § 23, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264239081-en> (dostęp: 13.10.2019 r.).

²⁴ M. Guzek, w: M. Jamroz, A. Cloer (red.), *Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania z Niemcami*, Warszawa 2007, s. 522.

[Przejdź do księgarni →](#)